

اولین مرکز ترک اعتیاد زنان

پنجشنبه ۱۱ آذر ۱۳۸۹ - ۲ دسامبر ۲۰۱۰

<http://www.khanekhorshid.ir>

منبع: ایلنا

«خانه خورشید» تنها امید ده‌ها زنیست که بارها خودکشی ناموفق داشته‌اند، شبها در پارک‌های سطح شهر سر می‌کنند، در معرض انواع و اقسامی از

وحشتناک‌ترین آزارهای جنسی قرار دارند، زنانی که بارها زندان رفته‌اند و خانه اول و آخر خود را «خانه خورشید» می‌دانند! اکثر زنان این مرکز، شناسنامه ندارند؛ ازدواج مادران معتاد در جایی ثبت نشده؛ و شوهرانشان آن‌ها را با چند کودک قدونیم رها کرده‌اند

مادران و کودکان به جا مانده از روابط صیغهای و موقت، بدون داشتن شناسنامه دست یاری دراز کرده‌اند...! «خانه خورشید» مرکزگذری ترک اعتیاد

زنان، جایی که صد زن معتاد را با متادون سرپا نگه می‌دارد، چارچوب این خانه به روی زنان معتاد باز است... اما این خانه قانون و مقررات دارد... مقرراتی که با چاشنی محبت همراه است...

«متادون» شربتی که 100 زن معتاد مثل یک داروی روزانه به آن نیاز دارند و اصلی‌ترین بهانه‌ی ورودشان به خانه خورشید، نوشیدن این شربت است. خوردن شربت متادون قانون دارد... جرئه جرئه‌ی آن باید با نظارت پزشک مصرف شود. آخرممکن است زنی با خودداری از مصرف شربت، آنرا بفروشد و مواد تهیه کند و یا به جای خوردن آن، باز به سمت مواد مخدر برود...! سوزن و سرنگ، نواربهداشتی، کاندوم، لباس زیر، یک لیوان چای

داغ و یک وعده غذای گرم هم به زنان می‌دهند... لباس گرم برای زنان از نان شب هم واجب‌تر است...!

تشویق و ترغیب زنان برای استفاده از قرص‌های ضد بارداری یکی از ضروریات است که مسئولان خانه‌ی خورشید به آن تاکید می‌کنند...! بسیاری از زنان تمایل دارند که از طریق عمل جراحی و بستن لوله‌های رحمی، دیگر بچه‌دار نشوند اما یکی از اصول این جراحی، موافقت کتبی و امضای همسرانشان است، درحالی‌که همسران، این زنان را با چند کودک قدونیم رها کرده و مفقود شده‌اند...! با این که تلاش زن بی‌نتیجه می‌ماند،

اما نمی‌تواند به روابط صیغهای و موقت تن ندهد...!

مادر است یا حداقل پسرش او را «مامان» صدا می‌زنند... اغلب وقتی با این کلمه مواجه می‌شود، دلش می‌خواهد سیلی محکمی نثار پسرش کند تا دیگر مادر بودنش را به رخ نکشد! «مرضیه» مادر 38 ساله ته جیب‌های مانتوی کثیف و سوخته‌اش حتی پولی برای خرید یک جوراب بچه‌گانه ندارد... انگشتان پای پسرش یکجا از دمپایی‌هایش بیرون زده و از سرمای اولین باران پاییزی سیاه و کبود شده...!

مرضیه می‌گوید: «پولی بابت خرید شیشه و مواد مخدر نمی‌دهم؛ 10 بسته شیشه می‌فروشم و صاحب کارم یک بسته مواد مخدر بابت دستمزد می‌دهد... اکثر دوستانم همین طور مواد می‌فروشند؛ در واقع ما را به اسم «ساقی مواد مخدر» می‌شناسند!»

مرضیه سیگارش را روشن می‌کند و بعد از اینکه آب بینی‌اش را با صدای بلند تمام و کمال بالا می‌کشد به مدیر مرکز «خانه خورشید» آهسته می‌گوید:
پاهام زخم شدن، لباس زیر دارید...؟!!

سحر یکی از زنان سرزمین خورشید است... با دستپاچگی وارد اتاق مدیر مرکز می‌شود و می‌گوید: پدرم باز می‌خواهد صحبت کند... اجازه می‌دهید؟

پدرسحر هم معتاد است، وقتی وارد اتاق می‌شود سر به زیر می‌گوید: «سحر در خانه لب به غذا نمی‌زند، حرف نمی‌زنند... بچم ساده‌ست، نذارید با

زنان دیگر مراوده کند...!» مدیر مرکز خانه خورشید به پدر سحر می‌گوید: «سحر این جا هم غذا می‌خورد و هم با دیگران رابطه دارد؛ خودتان بگویید که در خانه چه بر سر سحر می‌آید...» پدر سحر سرش را به زیر می‌اندازد و با مکث می‌گوید: چیزی نشده... چیزی نشده...

مدیر مرکز در برابر کنجکاوی‌های خبرنگار ایلنا در مورد این موضوع با نارحتی می‌گوید: دخترش را شبها در اختیار دیگران می‌گذارد تا پول موادش را تامین کند...! اما سحر که مشغول قلاب‌بافی و بافتن لیف بود روایت دیگری از یک اتفاق تعریف کرد: «یک سال با بابام تریاک می‌کشیدم، با پای خودم اومدم خانه خورشید از خونه بدم می‌یاد، دلم نمی‌خواد خانه باشم... نا مادری‌ام چشم دیدنم و نداره... هم ازش بد می‌یاد و هم ازش می‌ترسم... از مادر خودم بی‌خبرم...!»

سحر در مورد نگرانی پدرش و اتفاقات شبهای اخیر می‌گوید: «چند روز پیش یک ماشین من و پدرم و سوار کرد... راننده جوان از پدرم خواست تا یک سیگار بخرد و وقتی پدرم از ماشین پیاده شد با سرعت حرکت کرد، من و به خونه‌ی یکی از دوستانش برد و به من تجاوز کرد... حتی

يك تومان هم كف دستم نگذاشت...!»

سحر عرق پيشاني‌اش را پاك مي‌كند و به يك زن ديگر كه توانايي حركت ندارد خيره ميشود و ادامه مي‌دهد: يك بار ازدواج كردم اما زمان ازدواج از معتادبودنم حرفي نزدم در خانه بهانه‌گير بودم و بي‌جهت دعوا مي‌كردم... همسرم شك كرد و فهميد كه اعتياد دارم...! منو مثل يك سگ از خونه بيرون كرد و طلاق داد!»

مرکز کاهش آسیب اعتیاد زنان خدمات روانشناسی و مددکاری هم به زنان آرایه می‌دهد؛ آموزش افراد دارای رفتارهای پرخطر در رابطه با تزریق ایمن، رفتار جنسی سالم، نحوه استفاده از کاندوم و راه‌های پیشگیری از ابتلا به ایدز و هپاتیت را در دستور کار دارد همچنین انجام رایگان مشاوره‌های مددکاری و روان‌شناسی، تست داوطلبانه (VCT) مددجویان در ارتباط با ویروس HIV و بیماری هپاتیت و واکسیناسیون علیه بیماری‌های واگیردار از دیگر اقداماتی است که در خانه خورشید آرایه می‌شود.

مرضیه 29 ساله که سایر زنان مرکز گاهی او را «خوشگل خانم» صدا می‌زنند، دو شب گذشته يك خودکشی ناموفق داشته... جاي زخم طناب روی گردن از گوشه روسری‌اش پیداست...!

خودش می‌گوید که با کمر بند مانتو خودش را آویزان کرده اما بند مانتو پاره شده و به قول خودش هنوز به مرگش در زندگی ادامه می‌دهد...! مرضیه يك بار از شوهرش که می‌گوید «همه‌ی زندگی‌اش» بوده طلاق گرفته... از روز بعد از طلاق روزگارش سیاه شده و بارها خودکشی کرده...

او از اینکه خودکشی‌هایش جواب نمی‌دهد گلایه می‌کند؛ با اینکه رمقی برای حرف زدن ندارد می‌گوید: «يك روز نزديك 2 ساعت اطراف يك پل عابر پیاده كشيك دادم تا بينم موقعيت براي خودکشی مساعد است یا نه؛ وقتی آویزان شدم، فقط يك لحظه فرصت می‌خواستم تا خودم را پرت کنم اما يك باره ده دست از پشت کمرم را گرفتن...! نفرین به آدم‌هایی که بی‌موقع سر می‌رسند...»؛ «قبلا که بچه بودم فکر می‌کردم قرص‌های بزرگ‌تر

آدم و راحت‌تر می‌کشن اما الان ديگر كاملا مي‌دونم که کدام قرص‌ها زودتر و راحت‌تر آدم و خلاص می‌کنند...!»

حوالی ظهر که میشود 2 نفر که خودشان هم مصرف‌کننده شربت متادون هستند به مرکز می‌آیند و کیسه‌های خالی خود را از سوزن و سرنگ، کاندوم و وسایل بهداشتی، ديگر پر می‌کنند و به سراغ سایر پاتوق‌ها و محل تجمع معتادان می‌روند تا شاید بتوانند با دادن وسایل

بهداشتی به آنها، زنان و مردان معتاد و در معرض خطر دیگر را برای حضور در این مرکز و استفاده از شربت متادون تشویق کنند.

خانه خورشید یا همان مرکز کاهش آسیب اعتیاد، بهترین وسیله برای دسترسی به بیماران دور از دسترس هستند و از این رو کلیدیترین وسیله برای کنترل بیماری‌های عفونی مانند ایدز و هپاتیت به شمار می‌آیند... شناسایی مکان‌های تجمع زنان کارتن خواب و برقراری ارتباط با آنها از اولویتهای اصلی این مرکز است.

خانه خورشید اگرچه از سوی سازمان بهزیستی مجوز قانونی دارد اما با این وجود همچنان در فقر بودجه‌ای به سر می‌برد.

اعلامیه کمپاین 50% زنان افغانستان

تاریخ 9 عقرب 1389 (31 اکتوبر 2010)

ما همواره به صلح اندیشیده‌ایم
پایان بخشیدن به جنگ‌ها و پی‌ریزی صلح پایدار مستلزم مذاکره میان افراد عادل در یک روند شفاف و معتبر مردمی در افغانستان می‌باشد که باید با توجه داریم و مرکزی به حقوق و مشارکت زنان در تمام تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌های بزرگ صورت بگیرد. این امر جوهر و شالوده‌ی مشترک مطالبات گروه‌های مختلف زنان و مردان آگاه در این برهه از زمان است. ما زنان به این باوریم که تحقق بسترهای مناسب برای صلح پایدار در گرو مشارکت همه‌جانبه تمامی شهروندان کشور است و نیک‌مدانیم که بدون ریشه‌یابی دلایل تخاصم و جنگ نمی‌توان به این مهم (صلح) دست یافت. بر همه‌گان نیز آشکار است که مشارکت مساوی و کیفی زنان در مذاکرات صلح به عنوان داد خواه، میانجی و گفتگوکننده پیش شرط تحقق صلح، دستیابی به جامعه‌ای سالم انسانی، متوازن و عاری از خشونت، فقر و بی‌عدالتی است.

زنان و فعالان کمپاین 50% که از زمان انتخابات ریاست جمهوری در سال 2009 آغاز به کار کرده‌اند، در آستانه‌ی برگزاری جرگه مشورتی

صلح که در تابستان 1389 برگزار شد، از دولت افغانستان، اشتراک کنندگان این جرگه، حامیان بین المللی دولت افغانستان و فعالان مدنی خواهان مطالبات اساسی و بر حق خود در زمینه مذاکره با طالبان شدند.

در جرگه مشورتی صلح، زنان با سعی و تلاش همه جانبه توانستند به حیث منشیها در کمیته‌ها راه یابند و طرح‌های جامع در قبال مسایل کشوری و حقوق بشری ابراز دارند. اما در قطعنامه‌ی نهایی، طرح‌های آنان کمتر مورد توجه قرار گرفت.

شورای عالی صلح از ماه میزان سال جاری آغاز به کار نموده و متشکل از نماینده‌گان انتصابی گروه‌های جهادی و طالبان می‌باشد. تشکیل و ترکیب این نهاد موازی در زمانی که ما دارای پارلمان منتخب با رای مردم هستیم همه‌گان را شگفت زده کرده است. بر پایه قانون اساسی، کشور ما دارای نهادهای لازم و کافی که می‌توانند متضمن رای و مطالبات اکثریت جامعه باشند، است.

شورای صلح در روزهای آغازین فعالیت خود اظهاراتی را عمومی ساخته است که باعث نگرانی مردم و تردید زنان در حس مسولیت شورا و تعهد به قانون اساسی و رای مردم گردیده است.

بار دیگر خود را مکلف می‌دانیم که به خاطر حفظ دست‌آوردهای این دهه و در مقام دفاع از حقوق و منافع مردم جنگ دیده و رنج کشیده صدای مردم را رسا برسانیم و مسایل و مطالبات زیر را مطرح بسازیم:

در ترکیب این شورا در غیاب منتخبین و نمایندگان امین مردم؛ بیشتر افرادی که خود باعث جنگ، ناامنی و نقض حقوق بشر در کشور ما بوده‌اند، قرار گرفته‌اند و نمی‌توانند نقش میانجی را در حل منازعات ایفا نمایند.

جای شخصیت‌های مستقل و مدافع حقوق مدنی و نمایندگان شایسته‌ی مردم به‌طور چشم‌گیری در این شورا کم‌رنگ و نمادین است.

بر طبق قانون اساسی کشور ابتکاراتی از نوع شورای صلح تنها می‌تواند نقش مشورتی را ایفا کند و نمی‌تواند به عنوان یک نهاد موازی با پارلمان کشور عمل کند.

در اولین بحث‌های این شورا مسأله‌ی امتیازدهی سیاسی، اقتصادی و «هر آنچه طالبان بخواهند» مطرح شده است. زنان و مردان وطن‌دوست افغانستان خواهان روشن شدن محتوای این «هر آنچه» اند. آنان خواهان تطبیق عدالت‌اند و عدم شفافیت این روند و امتیاز دهی بدون مذاکره مستقیم با مردم را به شدت تقبیح می‌نمایند.

آبروی از دست رفته‌ی افغانستان را در سطح بین‌المللی زنان این کشور با مشارکت سیاسی پررنگ خود احیا کردند. قوای سه‌گانه‌ی کشور وظیفه دارند که ضامن حقوق و دستاوردهای زنان باشند و آنرا مورد معامله قرار ندهند.

آدرس: های تماس با کمپاین 50%

campaign50darsad@gmail.com

وبلاگ:

www.campaign50darsad.blogfa.com

زنان و جنبش جمهوری خواهان دمکرات و لائیک

دوشنبه ۲۶ مهر ۱۳۸۹ - ۱۸ اکتبر ۲۰۱۰

ناهد جعفرپور

جنبش زنان ایران امروز با داشتن تجارب خونین و دردناکی از سه دهه آپارتاید جنسی، بردگی جنسی و سرکوب مستمر، ثابت نموده است که جمهوری اسلامی بعنوان یک حکومت ضد زن، بعنوان حکومت آپارتاید جنسی بزرگترین مانع زنان برای دسترسی به حتی ابتدائی ترین حقوق شان می باشد. از این روی خواست جامعه ای لائیک که در آن قوانین شریعت و کلا مذهب از قوانین حکومت زدوده شوند و مذهب امری خصوصی افراد جامعه باشد، خواستی است که در طی مبارزات سی ساله درون جنبش زنان هر روز رنگ و محتوای برجسته تری بخود گرفته است.

بر همه آشکار است که در هیچ دوره‌ای به اندازه دوره کنونی، جنبش اجتماعی ایران و بخصوص جنبش زنان نسبت به دخالت مذهب در تمام ارکان حکومت و اجتماع و تاثیر مستقیم آن بر زندگی روزمره زنان حساس نبوده است و هیچ گاه هم به اندازه امروز به این آشکاری ارکان جامعه به دست روحانیت اداره نمی شده است و هیچگاه چون امروز حقوق جنبش‌های اجتماعی از جمله جنبش زنان به این شدت مورد حمله قرار نگرفته است.

از این نظر، مبارزه برای جدائی دین از دولت و در نتیجه مبارزه برای برقراری جمهوری دمکرات و لائیک به‌عنوان کلیدی ترین بخش مبارزه برای اجرای حقوق بشر و دموکراسی در ایران امروز نقش بسیار حیاتی را بخود گرفته است و زمان آن رسیده است تا در سطوح ملی و بین‌المللی افکار عمومی از نیروهای دمکرات و لائیک پشتیبانی نمایند و مسئله‌ی جدایی دین از دولت را که مهمترین خواست بخصوص جنبش زنان ایران است را مورد توجه و بحث و بررسی قرار داده و در نظر داشته باشند که تا زمانی که قوانین شرع از قانون اساسی ایران زدوده نشوند برداشتن قدم‌های اولیه برای رهایی زنان ممکن نخواهد بود. بدیهی است که این خواست هم در جامعه ایران پایگاه اجتماعی دارد.

این روشن است که امروز در ایران بسیاری هم سخن از جدائی دین از دولت می‌زنند اما همچنین به روحانیت حق دخالت در امور سیاسی را می‌دهند و اعتقاد دارند که آنان می‌توانند در حکومت شرکت نمایند. در واقع این طرفداران جدائی دین از دولت لائیسیته را هم سطح سکولاریسم نموده و با یک تعریف ناقص از جدائی دین از دولت مرز شرع و لائیسیته را مبهم می‌گذارند و بدین صورت چون گذشته راه را برای دخالت روحانیت در بقای نظم موجود در آینده هموار می‌سازند. این طیف برابری جنسیتی زنان را در همان چارچوب گذشته با تمامی معضلاتش مسکوت می‌گذارند و مطالبات زنان را در همان سطح اصلاح طلبان حکومتی مورد بررسی قرار می‌دهند.

از سوی دیگر طرفداران جدائی دین از دولت و برقراری جمهوری ای دمکرات و لائیک در ایران هم به این امر که هرگونه تغییر و تحولی در ایران شاه کلیدش در بستر مبارزات زنان قرار دارد و جنبش زنان مهمترین پایه ایجاد جامعه ای دمکرات و لائیک است، کم بها داده اند.

روحیه مردسالاری (مسئله زنان را در مرحله آخرین قرار دادن) در اپوزیسیون جمهوری خواه خارج از کشور باعث شده است تا شرکت فعال زنان در جنبش جمهوری خواهی و بخصوص جنبش جمهوریخواهان دمکرات و لائیک با مانع روبرو گردد. بیلان منفی عملی کار این جنبش در پرداختن به معضل زنان خود گواه این ادعاست. از بین رفتن روحیه مردسالاری کار بلند مدت فرهنگی لازم دارد و بدیهی است که هر جنبشی باید به این کار فرهنگی دامن بزند. چگونگی سازماندهی و برخورد به معضلات زنان و سازماندهی پروژه‌های مختص زنان راه را برای شرکت وسیع زنان بخصوص در خارج از کشور هموار می‌سازد. ارزیابی و بررسی کناره‌گیری همراهان زن از گردهمائی اول تا به امروز و دخالت مستقیم زنان در تصمیم‌گیری‌های آینده و تلاش برای رابطه با شخصیت

ها و گروه ها و سازمان های دمکرات و لائیک زنان در خارج و داخل از کشور از وظایف آتی جنبش جمهوری خواهان دمکرات و لائیک است. پرداختن به معضل زنان تنها در 8 مارس آنهم توسط خود زنان عدم مسئولیت کل جنبش جمهوری خواهان لائیک و دمکرات نسبت به جنبش زنان را نشان می دهد. پرداختن به معضلات جنبش زنان احتیاج به پروژه های مستمر و فعال و پیگر از سوی شورای هماهنگی آتی و تمامی همراهان گذشته از جنسیتشان دارد. برگزاری کارزار های عملی متفاوت در رابطه با سنگسار و اعدام زنان و... و تاکید بر این مسئله که رسیدن به یک جامعه دمکرات و لائیک اگر که از مسیر پرداختن به معضلات جنبش زنان پیش نرود، به شکست می انجامد، از اهمیت فراوان برخوردار است.

نامه بیش از پنج هزار تن از مخالفان ترویج چندهمسری تحویل نمایندگان مجلس شد

یکشنبه ۴ مهر ۱۳۸۹ - ۲۶ سپتامبر ۲۰۱۰
جمعی حدود ۴۰ نفر از فعالان حقوق زنان، با حضور در مجلس شورای اسلامی، بیانیه ای با بیش از پنج هزار امضاء در مخالفت با ترویج چندهمسری را به نمایندگان مجلس تحویل دادند.
به گفته یکی از این فعالان، بخشی از این نامه ها به دفتر علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی تحویل شد، و پس از آن فعالان حقوق زنان تقاضای دیدار با اعضای کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس را نمودند تا باقی نامه ها را به آنها تحویل دهند.

به گفته وی، برخی از معلمانی که برای پیگیری مطالبات شان در مجلس حاضر بودند نیز، بیانیه اعتراض به ترویج چندهمسری را امضاء کردند.

سه شنبه این هفته قرار است، در مورد مواد باقیمانده لایحه حمایت از خانواده در کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس تصمیم نهایی اتخاذ شود. طی مدت زمانی که بحث لایحه حمایت از خانواده مطرح بوده، مخالفت های بسیاری با موادی همچون ترویج چندهمسری در این لایحه، مطرح شده است.

ثبت پنج هزار امضای اعتراضی به لایحه حمایت از خانواده در

دبیرخانه مجلس
ایلنا: بیش از 40 زن ایرانی امروز با حضور در مجلس شورای اسلامی
برای چندمین بار از نمایندگان مجلس خواستند که برای ترویج
ازدواج موقت و چندهمسری تلاش نکنند، بلکه به جای آن برای «ممنوعیت
چندهمسری» قانون تصویب کنند.
به گزارش خبرنگار اجتماعی ایلنا، این زنان صبح امروز بیش از پنج
هزار امضا را که در آن ایرانیان از نمایندگان خواسته‌اند
«چندهمسری را ممنوع کنید» هستند را به دبیرخانه دفتر رئیس مجلس
شورای اسلامی تحویل دادند.
یکی از زنان حاضر در مجلس به خبرنگار ایلنا گفت: نزدیک به دو
هفته است که برای گرفتن وقت ملاقات از نمایندگان عضو کمیسیون
حقوقی و قضایی با دفتر و تلفن همراه نمایندگان تماس می‌گیریم، اما
پاسخی ندادند، تا اینکه امروز، دبیرخانه دفتر رئیس مجلس زنان را
پذیرفت.
به گفته او، حتی تلاش منشی دفتر رئیس مجلس هم برای تنظیم قرار
ملاقات با نمایندگان عضو کمیسیون قضایی به جایی نرسید.
به گزارش خبرنگار ایلنا، جمع‌آوری امضاء برای نامه ایرانیان به
نمایندگان مجلس برای «ممنوعیت چندهمسری» همچنان ادامه دارد و
قرار بر این است که روزهای آینده نیز گروه‌های دیگری از زنان
امضای خود را به دبیرخانه دفتر رئیس مجلس برسانند.

لغو قرارداد پرستاران به دلیل رعایت نکردن پوشش اسلامی

چهارشنبه ۳۱ شهریور ۱۳۸۹ - ۲۲ سپتامبر ۲۰۱۰ ✕
دبیرکل خانه پرستار ایران گفت: تعدادی از پرستاران پیمانی
بیمارستان امام خمینی به دلیل رعایت نکردن پوشش حجاب از سوی
گزینش لغو قرارداد شده‌اند.
به گزارش ایلنا، محمد شریفی‌مقدم افزود: با وجود اینکه دفاتر
پرستاری به شدت نسبت به پوشش و حجاب پرستاران سخت‌گیر است اما از
سال گذشته و اوایل سال 89 گزینش دانشگاه علوم پزشکی تهران بی‌دلیل
و به بهانه پوشش نامناسب تعدادی از پرستاران را لغو پیمانی کرده
است.

وی ادامه داد: پرستاران همانند کارمندان مشاغل دیگر در شرایط
معمولی کار نمی‌کنند و به دلیل رسیدگی به بیماران ممکن است پوشش

آنها دچار مشکل شود و این در حالی است که نسبت به سایر گروه‌های شاغل در بیمارستان حجاب خود را بیشتر رعایت می‌کنند. شریفی‌مقدم گفت: به پرستارانی که لغو قرارداد شده‌اند حتی مهلت داده نشده که تا پایان ماه کار کنند.

بیکاری 500 هزار زن در سه ماهه امسال

/نیمی از دختران جوان بیکارند

سید ابراهیم علیزاده

چهارشنبه ۲۴ شهریور ۱۳۸۹ - ۱۵ سپتامبر ۲۰۱۰

طبق آمار رسمی کشور بیش از 46 درصد دختران بین 15 تا 24 ساله بیکار هستند و در فصل بهار امسال بیش از 500 هزار زن از کار خود بیکار شدند. در این مورد فعالان عرصه اشتغال کشور نیز ضمن تایید این روند، نوع نگاه به زنان را مهمترین عامل این رشد بیکاری می‌دانند و پیش‌بینی می‌کنند رشد این روند در ماه‌های آتی متوقف نشود. چرا که این اتفاق در فصل بهار که فصل کار سال است رخ داده و به صورت سنتی معمولاً نرخ بیکاری فصل نخست سال از سه فصل دیگر پایین‌تر است.

شاید تا پیش از این به دلیل بالانبودن سنین ازدواج، بیکار بودن دختران جوان آن قدر ملموس و قابل‌تامل نبود اما در سال‌های اخیر با افزایش سن ازدواج و فزونی ورودی دختران به دانشگاه‌ها بیکاری این قشر نیز مدنظر جامعه ما قرار گرفته است. البته این را هم نباید فراموش کرد که در چند سال اخیر سازمان بین‌المللی کار به دلیل تبعیض جنسیتی در اشتغال ایران چند مرتبه سوالاتی را از ایران مطرح کرده تا ارزش اشتغال زنان را بیش از پیش به دولتمردان گوشزد کند. با وجود این، هنوز حمایت ویژه‌ای که دولت برای اشتغال زنان مدنظر قرار دهد، مشاهده نمی‌شود و شاید در بهترین حالت سهم ناچیزی در ایجاد اشتغال از طریق تعاونی‌ها برای زنان در نظر گرفته شده و طرح مشاغل خانگی با کم‌ترین ظرفیت اشتغال و کمترین

حد پایداری مطرح شده است.

آمارهای رسمی کشور نیز این بی توجهی به اشتغال زنان را نشان می دهد. نرخ بیکاری زنان کشور که در سال 88 معادل 8/16 درصد بود طبق آخرین آمار مرکز آمار کشور، در فصل بهار امسال به 25 درصد افزایش یافته که این افزایش حاکی از بیکار شدن حدود 500 هزار نیروی کار زن در سه ماهه نخست امسال است. براین اساس تعداد زنان بیکار کشور از بیش از 741 هزار نفر به یک میلیون و 231 هزار نفر رسیده است.

*نیمی از دختران جوان بیکارند

نرخ بیکاری دختران جوان کشور نیز به مراتب بیشتر است. بیکاری دختران جوان 15 تا 24 ساله کشور در حالی که در سال 88 معادل 4/32 درصد بود در امسال به 5/46 درصد افزایش یافته است. این آمار نیز نشان دهنده بیکار شدن حدود 200 هزار دختر جوان در سه ماهه نخست امسال است. تعداد دختران جوان بیکار از 318 هزار نفر به 515 هزار نفر رسیده است.

صعودی بودن روند بیکاری دختران جوان مورد تایید فعالان عرصه اشتغال کشور نیز است. نایب رییس کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور هرچند آمار دقیقی در این مورد نمی تواند ارائه کند اما در مورد بیکار بودن نیمی از دختران جوان به استناد آمارهای مرکز آمار می گوید: «این طبیعی است. به لحاظ اینکه بنگاه های اقتصادی چون کارهای سنگین و سختی دارند و شرایط برای حضور دختران در این بنگاه ها مناسب نیست، بنابراین کارفرماها آن ها را در واحدهای خود به کار نمی گمارند. اصلا بخش خصوصی به دنبال بهره وری بیشتر است و به همین دلیل جذب افراد با کارآرایی بیشتر را مدنظر قرار می دهند.»

در کنار این عاملی که اولیاء علی بیگی به آن اشاره می کند، عباس وطن پرور، دبیر شورای هماهنگی کارفرمایان کشور این رشد بیکاری را نشأت گرفته از نوع نگاه ها به جامعه زنان کشور می داند.

وی که اعتقادی به نرخ بیکاری 46 درصدی برای دختران جوان کشور ندارد و این نرخ را خیلی بیشتر از این رقم می داند، در این مورد عنوان می کند: «با توجه به شرایطی که در نظام جمهوری اسلامی ایران به وجود آمده که دختران مدارج علمی را طی می کنند، اما متأسفانه فرصت های شغلی برای دختران در جامعه فراهم نشده است. علت آن هم در نگاه به جامعه زن و شرایطی است که برای کار زن قائل می شوند.»

وی ادامه می دهد: «حتی ما در قانون داریم که دختران و زنان نباید در نوبت شب کار انجام دهند. در حالی که هم اکنون در بخش هایی مانند بیمارستان ها دختران و زنان پرستار علی رغم منع قانونی، در شیفت شب مشغول به کار هستند.»

حمید حاج اسماعیلی، کارشناس حوزه اشتغال نیز به مانند وطن پرور نوع نگاه به زنان را عامل مهمی در رشد بیکاری می داند و اظهار می کند: «نگاه به زنان نسبت به گذشته تغییر کرده و اکنون باید آن ها را به عنوان نیروی کار تلقی کنیم. هم اکنون زنان حتی در برخی از رشته ها رشد نسبتا بهتری نسبت به مردان داشته اند و باید نگاه به آن ها به عنوان افرادی باشد که در زمره نیروی کار کشور قرار دارند.»

وی بیکاری حدود 50 درصدی دختران جوان را هشداردهنده ذکر و اضافه می کند: «اکنون سن ازدواج بالاتر رفته و این دختران جوان نیازمند شغل و درآمدی هستند که بتوانند معاش خود را تامین کنند اما در عمل جایگاهی در حوزه بازار کار برای آنان در نظر گرفته نشده است و در بهترین حالت در حد منشی گری برای آن ها جایگاه قائل شده اند.»

*شیب بیکاری زنان تندتر می شود

طبق آمارهای مرکز آمار از زنان شاغل کشور بیش از 46 درصد در بخش خدمات، حدود 31 درصد در بخش کشاورزی و 23 درصد نیز در بخش صنعت مشغول به کار هستند که این خود نشان می دهد با کاهش سهم بخش کشاورزی در فصل های دیگر سال که فعالیت در این بخش کاهش می یابد، شیب صعودی نرخ بیکاری این قشر نیز تندتر شود.

دبیر شورای هماهنگی کارفرمایان با تایید حفظ روند صعودی نرخ بیکاری زنان و دختران جوان، به نامناسب بودن فضای کسب و کار کشور اشاره می کند و هشدار می دهد: «این نرخ بیکاری برای فصل بهار بود و در فصل های دیگر به صورت سنتی میزان بیکاری بیشتری خواهیم داشت. چون دیگر شغل های فصلی ما از بین خواهند رفت و با این روند برآورد می کنم نرخ بیکاری دختران جوان 15 تا 24 ساله به بالای 65 درصد برسد.»

از دید نایب رییس کانون شوراهای اسلامی کار نیز روند به همین روال خواهد بود. علی بیگی در این مورد متذکر می شود: «یک واقعیت است که ما باید قبول کنیم این قابل هضم نیست که فارغ التحصیلان

دانشگاهی پس از اتمام تحصیلاتشان جذب بازار کار شوند و این فاصله روز به روز بیشتر می شود.»

بیکار شدن حدود 200 هزار دختر جوان که به نظر می رسد در سن فارغ التحصیل شدن از دانشگاه ها بوده اند نیز خود مبین این سخن علی بیگی است که فاصله این قشر با بازار کار روز به روز بیشتر می شود.

جدای از این ها، حاج اسماعیلی نیز تصریح می کند: «اگر زنان خواسته ها و نیازهای خود از بازار کار را اعلام نکنند و این قشر مورد توجه قرار نگیرد، باز هم این نرخ بیکاری افزایش پیدا می کند، چون سن جمعیت ما جوان و سهم دختران در ورود به دانشگاه ها از پسران بیشتر است.»

همه این سخنان و آمارها، شواهد و نشانه هایی است برای هشدار به مسئولان که اگر تاکنون طرح اشتغالزایی ای به صورت خاص برای زنان مطرح نشده، حداقل با این نرخ بیکاری حدود 50 درصدی توجه ای به دختران جوانی شود که بخش عمده آن ها نیز چه بسا فارغ التحصیلان و تحصیل کرده های دانشگاه ها هستند.

این در حالی است که عبدالرضا شیخ الاسلامی هنگام اخذ رای اعتماد از نمایندگان مجلس برای ورود به طبق دهم ساختمان وزارت کار، در برنامه هایش در سرفصلی با عنوان «بازتعریف اشتغال بانوان و اتخاذ سیاست های حمایتی و هدایتی» نشان داد که این قشر مدنظرش هستند و حتی تاکنون طرح مشاغل خانگی را نیز برای حمایت از اشتغال زنان مطرح کرده است، اما به هر ترتیب سیاست او برای اشتغال این قشر تاکنون که جواب نداده است.

«حمایت از طرح های خوداشتغالی بانوان»، «پیشنهاد قوانین حمایتی متناسب با شرایط بانوان»، «ارائه الگوی اسلامی- ایرانی اشتغال بانوان»، «تلاش برای حفظ کرامت زنان در محیط کار» و «تبیین مشاغل ترجیحی برای بانوان» نیز از جمله برنامه های دیگر وزیر کار دولت دهم بوده که تاکنون خبری از اجرای آن ها نیست.